

Bo Danmark

NUMMER 61 | MAJ 2009

Vi kan nå at vende udviklingen

Mød forfatter og klimajournalist Jørgen Steen Nielsen, side 8

Klima på dagsordenen

Boligkontoret indgår energiaftale med DONG
Side 6

Initiativprisen

Har din afdeling eller forening en god ide?
Side 7

Velkommen til Hejrvangens Boligselskab

3 Hejrvangens Boligselskab har et stort udvalg af boliger og du kan få en særskilt pris på bolig, som du kan se på den præsentation af boligerne. Med et udvalg af boligerne kan du se, hvordan det ser ud i virkeligheden.
Side 14

Nye muligheder

40 boligselskaber har sagt ja til at få nye hjemmesider
Side 14

Kære læser

Verden står i disse år overfor store klimaudfordringer. I takt med hastigt svindende energiressourcer og globale klimaforandringer, er klimaspørgsmålet blevet mere aktuelt end nogensinde. Som boligselskab med over 21.000 medlemmer ønsker vi i Boligkontoret at sætte fokus på klimaudfordringerne og være med til at sende et budskab om, at vi alle har et ansvar for at vende den negative udvikling.

Boligkontoret har sat klimaet på dagsordenen i 2009. Derfor vil dette og kommende BoDanmark numre behandle klimaproblematikkerne fra forskellige vinkler. Vi skal nemlig huske på, at en klimavenlig adfærd ikke kun gavner miljøet, men også vores medlemmer, som kan spare penge ved at indføre en mere energirigtig livsstil.

I BoDanmark kan du denne gang læse om Jørgen Steen Nielsen, forfatter og landets førende journalist på området, som kommer med sit bud på, hvordan de globale klimaændringer vil påvirke danskernes hverdag. Han giver samtidig gode råd til, hvordan man på simpel vis kan reducere sit eget energiudslip, blandt andet ved at ændre kostvaner og transportmønstre.

I dette nummer fortæller vi også om Boligkontorets klimapartneraftale med DONG. Boligkontoret skal købe grøn el fra vindmølleparken Hornsrev II for at gøre elforbruget på Boligkontorets hovedkon-

tor og 12 lokale kontorer CO₂ neutralt. Udover køb af grøn el vil Boligkontoret i det kommende år sætte ind med klimavenlige initiativer, som også skal medvirke til at motivere beboerne til en mere energirigtig adfærd.

Fra Boligkontorets side tror vi, at tiden er moden, og at vores medlemmer er parate til at sætte ind med energivenlige initiativer. Det bekræfter en undersøgelse, foretaget af Gallup, som viser, at beboerne er villige til at betale mere i husleje for at reducere CO₂-udslippet. Dette kan du også læse mere om inde i bladet.

Men BoDanmark 61 handler også om andet end klima. Over 40 medlemmer har taget imod Boligkontorets tilbud om at få en ny hjemmeside, som blev skudt i gang i april. Hjemmesiderne rummer en masse nye muligheder, som gør det både praktisk og nemt for beboere, boligsøgende og beboerdemokrater at finde relevante oplysninger. De nye hjemmesider har også fået et nyt og moderne layout, som giver boligselskaberne og boligforeningerne et godt udgangspunkt for at præsentere sig udadtil for nye brugere. □

God fornøjelse

Lisbet Riis,
Formand, Boligkontoret Danmark

Foto: Peter Elmholt

Indhold

side 5

4 Farvel til glødepæren

I løbet af ganske få år bliver glødepæren udfaset. Det sker for at beskytte klimaet – men samtidig kan boligafdelinger og beboere spare mange penge på elregningen.

4 Beboerne vil betale for at få et bedre miljø

En stor del af beboerne i Boligkontoret Danmark er villige til at betale mere i husleje for at reducere CO₂-udslippet. Det viser en undersøgelse Gallup har foretaget for Boligkontoret Danmark.

side 6

6 Vi skal satse på miljøet

Boligkontoret indgår energiaftale med DONG. I fremtiden håber Boligkontoret, at større fokus på energibesparende initiativer kan være med til at motivere medlemmerne til energirigtige løsninger.

7 Initiativ og BoPrisen

I år går Boligkontoret Danmarks Initiativpris til den afdeling eller forening med den bedste idé til et projekt, der styrker klimaforholdene i boligområdet.

side 7

8 Vi ved det kan lade sig gøre

Mød Jørgen Steen Nielsen, forfatter og klimajournalist på dagbladet Information, som trods dramatiske klimaforandringer er optimist. "Jeg tror, at vi står foran et vendepunkt på klimaområdet. Der er et holdningsmæssigt spring på vej", fortæller han.

side 8

10 Vores økologiske fodspor

Jørgen Steen Nielsen har skrevet en guide til alle, der vil starte med selv at nedsætte energiforbruget og kommer med gode råd til, hvordan man selv kan gøre en indsats for at skåne miljøet.

12 Styr udenom legionellabakterien

Legionellasyge er en alvorlig og langvarig sygdom, men med de rette forholdsregler kan du selv gøre meget for at reducere risikoen for at blive smittet med bakterien.

side 12

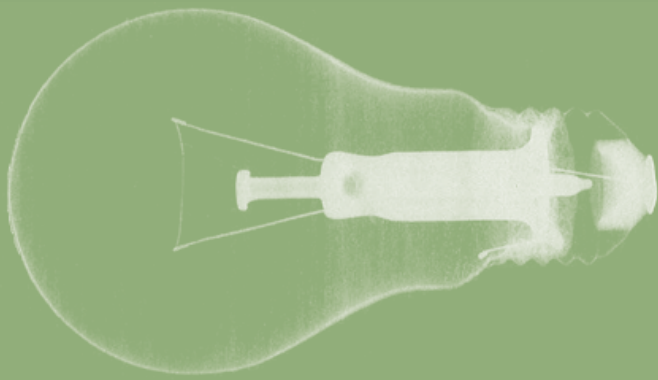
14 Boligselskaber får nye hjemmesider

Med automatisk opdaterede sider og praktiske oplysninger til beboere og boligsøgende får 40 boligselskaber igen et præsentabelt vindue på nettet.

side 14

Forsidefoto: Nikolaj Jonas, Bagsidefoto: Picture Press/POLFOTO

Farvel til glødepæren

I løbet af ganske få år bliver glødepæren udfaset. Det sker for at beskytte klimaet – men samtidig kan boligafdelinger og beboere spare mange penge på elregningen.

Af Hanne Lykke Andersen, hla@bdk.dk

□ EU har, som en del af en større klimaplan, besluttet at erstatte glødepæren med energibesparende pærer. Dette skyldes, at glødepæren er den mest ineffektive lyskilde, der findes, da kun 5% af den brugte energi omsættes til lys.

Allerede fra september 2009 begynder den første udfasning. Det drejer sig i første omgang om matte og opale glødepærer, samt de klare glødepærer over 80 watt. Udfasningen sker derefter gradvist frem til den 1. september 2012, hvorefter glødepæren tages helt af markedet.

Ifølge EU Kommissionen bliver den samlede energibesparelse på 40TWh, samtidig med at CO₂-udslippet mindskes med 15 millioner tons årligt.

Den gradvise udfasning sker, som vist i nedenstående tabel:

Hvornår?	Udfasning
1. september 2009	Alle matte og opale glødepærer (dog med undtagelse af reflektor og PAR 38) Klare glødepærer over 80 watt
1. september 2010	Klare glødepærer over 65 watt
1. september 2011	Klare glødepærer over 45 watt
1. september 2012	Klare glødepærer over 7 watt
1. september 2013	Kvalitetskrav til energisparepærer øges
1. september 2016	Alle matte og klare glødepærer i energiklasse C (dvs. halogentuber, halogenrør m.m.)

Du kan erstatte dine glødepærer med energieffektive halogenpærer eller energisparepærer.

I langt de fleste tilfælde vil energisparepærerne – de stavformede, kolbeformede eller spiraliserede være det mest fornuftige alternativ at købe. Herved spares op til 80% af el-forbruget.

A-pærer er billigst i længden og kan i de fleste tilfælde sagtens erstatte glødepæren. A-pæren giver fire gange så meget lys pr. watt og lever op til 15 gange længere end en glødepære.

Hver glødepære, du udskifter til en A-pære, giver en årlig besparelse på ca. 70 kr. på elregningen, hvis du har den tændt tre timer om dagen i gennemsnit. Det svarer til ca. 500 kr. over hele pærens levetid.

I de situationer, hvor der er særlige krav til lyskildernes farveegenskaber, kan det anbefales at skifte til energibesparende halogenpærer – med klar kolbe og almindelige fatninger E14 eller E27. Her spares op til 30% af el-forbruget. **□**

Læs mere på www.A-paere.dk

Beboerne vil

En stor del af beboerne i Boligkontoret Danmark er villige til at betale mere i husleje for at reducere CO₂-udslippet, men de efterlyser samtidig mere viden for at blive en miljørigtig beboer.

Hanne Lykke Andersen, hla@bdk.dk

□ 60% af Boligkontorets beboere er parate til at reducere deres personlige CO₂-forbrug og i gennemsnit betale mere i husleje for at skåne miljøet. Det viser en undersøgelse foretaget af Gallup for Boligkontoret Danmark.

Undersøgelsen viser, at beboerne er opmærksomme på, at der skal ændrede forbrugsvaner til for at sætte en stopper for de globale klimaforandringer – men at der er forskel på, hvor meget beboerne er villige til at betale mere i husleje for at mindske CO₂-udslippet. Størstedelen ønsker at betale mellem 100-300 kr., mens kun en lille del er villig til at betale mere end 300 kr. Betalingsvilligheden er i gennemsnit 195 kr. mere om måneden.

Geografi har ingen betydning for, hvor meget beboerne er villige til at betale mere i husleje, men det har alderen til gengæld. 70% i alderen 18-59 år vil gerne betale mere, mens kun 22% af beboerne over 60 år er klar til at betale mere til miljøet over huslejen. Det afspejler formentlig, at pensionisterne i almene boliger er økonomisk presset og i forvejen har svært ved at få husholdningsbudgettet til at gå op.

Vejen er banet

I Boligkontorets forbrugsafdeling er Jesper Telcs, forbrugschef glædeligt overrasket over beboernes generelle villighed til at betale mere i husleje for at mindske CO₂-udslippet og ser positivt på muligheden for at gennemføre miljøinitiativer, der nedsætter energiforbruget i boligafdelingerne. Boligkontorets handlingsplan har bæredygtighed og forbedring af miljøet som første punkt, og som en del af denne plan har Boligkontoret Danmark indgået en klimapartnersaftale med DONG. Som et led i dette vil Boligkontoret i fremtiden købe grøn el fra vindmølleparken Hornsrev II.

betale mere for et bedre miljø

Næste led er at få boligafdelingerne til at købe grøn el – og dette er et initiativ, som Jesper Telcs håber, at boligafdelingerne og beboerne vil tage til sig.

– Som en del af den aftale, vi har indgået med DONG, får beboerne også mulighed for at købe grøn el, såkaldt RECS-certificeret el, til en ekstrapris af fem øre pr. kWh. Med beboernes villighed til at betale mere i husleje for at reducere CO₂-udslip, tror jeg, at sådanne initiativer inden for en overskuelig fremtid er realistiske, siger han.

Miljøvenlige afdelinger er in

I undersøgelsen fremgår det også, at det har betydning for beboerne at bo i en boligafdeling, som tænker på miljøet. 67% vil gerne have, at deres boligselskab indfører en miljømiley ordning, der viser, hvor miljørigtigt deres bebyggelse drives. Der er altså bred enighed om at indføre flere energivenlige initiativer, som gælder for hele afdelingen, så energihensyn ikke kun bliver op til den enkelte beboer.

Boligkontoret forventer – som en del af klimapartnersaftalen med DONG – i løbet af året at indføre en miljømiley ordning, som gør det nemt at vurdere energiforbruget i boligafdelingerne.

Mangler grøn viden

Lidt over halvdelen af beboerne giver i undersøgelsen udtryk for, at de mangler mere information om energivenlig afærd.

Således svarer 56% procent, at de ønsker mere viden om, hvordan de kan blive en mere miljørigtig beboer. Også dette behov ønsker Boligkontoret at imødekomme, da oplysning om energivenlige initiativer kan være en betydningsfuld faktor for, hvor meget energi den enkelte bruger. Boligkontoret vil fremover fokusere på klimaspørgsmål og blandt andet på Boligkontorets nye hjemmeside komme med gode råd til, hvordan den enkelte beboer kan nedsætte sit forbrug og i dagligdagen handle mere miljørigtigt.

I 2009 vil Boligkontoret også iværksætte en miljøkampagne – i tråd med 'Din bolig – dit valg' kampagnen', hvor Boligkontoret i samarbejde med de enkelte medlemmer og afdelingsbestyrelser vil udarbejde vejledninger om, hvordan energiforbruget nedsættes.

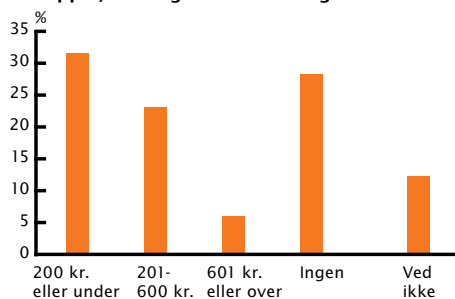
– Nogle af vejledningerne vil henvende sig til beboerne med gode spareråd til husholdningen, mens andre vejledninger vil komme med gode råd til, hvordan man kan spare på driftsudgifterne generelt i afdelingen, eksempelvis i forhold til belysning på udearealerne. Som boligselskab har vi en opgave i at hjælpe vores beboere. Energiudgifterne stiger støt, og derfor er det vigtigt at få sat ind med nogle initiativer, så vores medlemmer ikke bliver ramt på pengepungen, fortæller administrerende direktør Michael Demsitz. □

Foto: Picture Press/POLFOTO

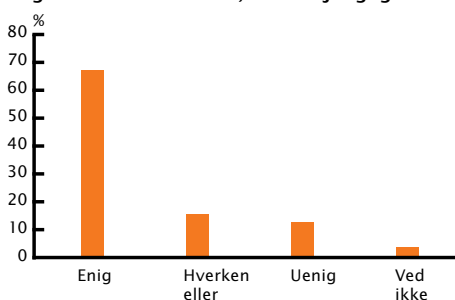

Gallup foretog sidste år en interviewundersøgelse blandt beboerne hos Boligkontorets medlemmer. Undersøgelsen omfattede 402 personer, der blev stillet seks spørgsmål om deres holdning til klimaet.

Hvor mange penge pr. måned vil du være villig til at betale mere i husleje for at mindske CO₂-udslippet/forbruget i din afdeling?

Jeg synes, at det ville være en god ide med en miljømiley ordning for boligafdelingerne i Boligkontoret Danmark. Således at hver afdeling vurderes i forhold til, hvor miljørigtig den er.

Jeg ønsker mere viden om, hvordan jeg kan være med til at være en mere miljørigtig beboer

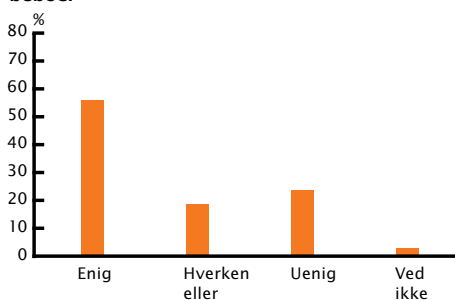

Foto: Dong

Vi skal satse på miljøet

Boligkontoret Danmark indgår energiaftale med Dong og vender blikket mod miljø. I fremtiden håber Boligkontoret, at større fokus på energibesparende initiativer kan være med til at motivere medlemmerne til energirigtige løsninger

Af Hanne Lykke Andersen, hla@bdk.dk

OPå Boligkontorets repræsentantskabsmøde sidste år blev det besluttet at sætte miljøet på dagsordenen. Set i lyset af den globale opvarmning og de sparsomme energiressourcer har Boligkontoret taget spaden i egen hånd. Første spadestik er en klimapartnersaftale med DONG ENERGY. Boligkontoret skal købe grøn el fra vindmølleparken Hornsrev II for at gøre elforbruget på Boligkontorets hovedkontor og 12 lokale kontorer CO₂ neutralt.

– Hvis vi skal motivere vores medlemmer til at tage miljøsyn, må vi selv gå foran og vise et godt eksempel. En ting er ord. Vi skal også vise, at vi sætter handling bag. Og det er nu, vi skal handle. Energiressourcerne er sparsomme, og de bliver kun dyrere, så der er god ræson i at sætte ind med klimavenlige initiativer. Derudover viser undersøgelser, at 40 procent af alt CO₂-udslip kommer fra husstandene – og siden vi har med boliger at gøre, har vi et stort ansvar for at gøre noget, fortæller administrerende direktør, Michael Demsitz.

Miljøkampagne sættes i gang

Næste etape i klimapartnersaftalen bliver at starte en kampagne med henblik på at motivere boligselskaberne og beboerne til at købe grøn el og nedsætte energiforbruget. En arbejdsgruppe med deltagelse

fra DONG skal komme med forslag til effektive energiløsninger og udarbejde en miljøsmyl, så det bliver nemt at vurdere energiforbruget i boligafdelingerne. Boligkontorets forbrugsafdeling vil også sætte fokus på energiforbruget i boligafdelingerne og komme med konkrete forslag til afdelingens budgetter. Som et led i dette vil der blive udarbejdet en manual til markvandring, hvor Boligkontorets teknikere gennemgår boligafdelingen sammen med de lokale ejendomsfunktionærer og beboertilidsfolk.

Desuden skal bestyrelser og beboere nemt kunne finde oplysninger om, hvad de kan gøre for at spare på ressourcerne. Inden for en overskuelig fremtid vil beboere også kunne finde vejledninger om driftmæssige besparelser og grønne løsninger samt foretage simple miljøberegninger på Boligkontorets nye hjemmeside.

Vi skal have beboerne med

Selvom Boligkontoret allerede nu indtænker miljøet i Boligkontorets handleplaner, vil den overordnede miljøindsats være afhængig af boligselskaberne og beboernes respons. Michael Demsitz lægger derfor op til en gensidig dialog, hvor bestyrelser og

beboere også kan komme med forslag til, hvor der skal sættes ind med miljøinitiativer. Alt i alt er han positiv indstillet og tror, at Boligkontoret i fremtiden kan være med til at motivere medlemmerne, da energirigtige løsninger har sine klare fordele.

– Det er ikke nogen hemmelighed, at energirigtige løsninger på kort sigt kan koste mere, f.eks. når materialer skal købes, og

energivnlige systemer skal indføres.

Men ud fra en nylig undersøgelse foretaget af Gallup kan vi konstatere, at vores beboere er indstillet på at betale mere for

energivnlige initiativer. Ikke desto mindre vil vi som boligselskab fortsat påpege, at det ikke er beboerne alene, der skal løfte opgaven. Vi skal – sammen med de øvrige boligselskaber – opfordre staten til, at give Landsbyggefonden bevilling til at bruge nogle af midlerne til at igangsætte miljøvenlige initiativer, så det bliver billigere for vores medlemmer. Men endelig skal vi huske på, at miljøvenlige initiativer, på langt sigt, oftest er en økonomisk besparelse for beboerne. Ved at sætte ind med energibesparende initiativer, får man dermed en dobbelt gevinst – man sparer penge og ressourcer og forurener samtidig mindre. Så det går hånd i hånd, konstaterer Michael Demsitz. **O**

"Hvis vi skal motivere vores medlemmer til at tage miljøsynet, må vi selv gå foran og vise et godt eksempel"

ÅRETS INITIATIVPRIS

– i klimaets tegn

I år går Boligkontoret Danmarks Initiativpris til den afdeling eller forening med den bedste idé til et projekt, der styrker klimaforholdene i boligområdet.

Af Hanne Lykke Andersen, hla@bdk.dk

O Kommunikationsudvalget i Boligkontoret har besluttet, at der hvert år skal uddeles en initiativpris inden for et tema, som udvalget vælger. Sidste år var temaet beboerdemokrati, hvor Borupgaard 1 og 2 fra Boligselskabet Teglværksgården i Helsingør løb med prisen for at oprette et netværk, der skaber kontakt og relationer mellem beboerne. I år er temaet – i tråd med Boligkontorets overordnede indsatsområde – klima. Initiativprisen vil gå til det initiativ med den bedste idé til et fremtidigt projekt, som kan være med til at styrke klimaforhold i boligafdelingen eller lokalområdet. Temaet lægger op til en bred vifte af muligheder, og prisen vil gå til den boligafdeling – eller forening, som kommer med det bedste projektforslag. Aktiviteterne kan variere lige fra aktiviteter, der motiverer beboerne til en mere energigivende adfærd til initiativer, der styrker boligafdelingen mod kommende klimaforandringer.

– Vi har i udvalget valgt at fokusere på klimaet, fordi vi vil gøre opmærksom på, at det er et meget centralt emne, som man

ikke kan komme udenom, når boliger og boligområder skal udvikles. Tidligere blev miljøspørgsmål af mange opfattet som noget fodformet og lidt abstrakt, men i dag er det en meget aktuel problematik, som jeg tror rigtig mange kan se nødvendigheden i at forholde sig til. Med denne pris vil vi opfordre vores medlemmer til at komme på banen og tage aktiv del i udviklingen, fortæller Hans-Christian Andersen, formand for kommunikationsudvalget i Boligkontoret Danmark.

Med initiativprisen får boligafdelinger – og foreninger muligheden for at skærpe miljøindsatsen i deres boligområde og igangsætte initiativer, som enten nedsætter energiforbruget i afdelingen og lokalområdet eller forbereder afdelingen på kommende års klimaforandringer.

Boligafdelinger eller – foreninger med en god idé til en forestående miljøaktivitet i deres boligområde, kan deltage i konkurrencen og vinde 20.000 kr. Et vigtigt kriterium, for at deltage i konkurrencen om årets initiativpris, er, at det drejer sig om en forestående aktivitet, der ikke allerede er sat i værk. **O**

Foto: Workbook/POLFOTO

ÅRETS BOPRIS

– skab større livskvalitet i dit boligområde

Igen i år har en boligafdeling – eller forening muligheden for at vinde Boligkontorets Danmarks BoPris. BoPrisen gives for en social aktivitet eller andet, der har haft positiv indflydelse i boligområdet/ lokalområdet eller for boligselskabet/foreningen.

Af Hanne Lykke Andersen, hla@bdk.dk

O Årets BoPris går til ildsjælene i et boligområde, som skaber sociale aktiviteter og yder en stor indsats for at skabe sammenhold i boligområdet.

Med BoPrisen vil Boligkontoret støtte sociale projekter, der gør hverdagen bedre for boligafdelingen eller lokalom-

rådes mange beboere.

Sidste år vandt Vesterparkens fritidsudvalg i Ringe for at have iværksat en række initiativer for afdelingens beboere – de unge såvel som ældre. Boligafdelinger/ foreninger, som allerede har iværksat en aktivitet, kan deltage i konkurrencen og vinde 20.000 kr. **O**

Sidste frist for at deltage i konkurrencen om Initiativprisen eller BoPrisen er den 18. maj 2009. Send dit eller jeres forslag til:

Boligkontoret Danmark
Lundsgade 9
2100 København Ø
Att. Hanne Lykke Andersen
Mail: hla@bdk.dk
Fax: 35 44 80 01
Mrk: BoPris eller Initiativpris

Vi ved det kan lade sig gøre

Afsmeltningen af iskapperne ved polerne kan vi ikke nå at stoppe. Afsmeltningen af indlandsisen i Grønland næppe heller. Alligevel er Jørgen Steen Nielsen optimist og tror, at vi står foran et vendepunkt på klimaområdet. Der er et holdningsmæssigt spring på vej.

Af Anders Juel Hansen, ajh@bdk.dk

Overlevelse. Intet mindre. Titlen med store bogstaver henover Jørgen Steen Nielsens bog om klima får dog en helt anden mening, med den fulde titel: En lille guide til overlevelse.

– Det er de mange små ting, der tilsammen giver en ændring.

Jørgen Steen Nielsen er ikke i tvivl om, at det kan lade sig gøre at vende udviklingen. Tilbage i 1970'erne og 80'erne var han en drivende kraft i OOA – bevægelsen, der succesfuldt var med til at forhindre indførelse af atomkraft i Danmark. Og nu er der igen brug for en ny, stor mobilisering.

Det går rigtig skævt

De seneste år har forskerne med foruroligende hast ændret prognoserne for udviklingen i afsmeltningen af iskapperne ved Nord- og sydpolen. Forskerne er overraskede over, at isen smelter i et helt og

aldeles uforudsigeligt rekordtempo. For ingen kender konsekvensen for temperaturstigningen, når isens hvide overflade ikke kaster solens stråler tilbage, den såkaldte Albedoeffekt.

– Vi kan se, hvor meget forskerne bliver overrasket år for år. Det er kommet bag på dem – og på os alle – at deres modeller ikke kan forudsige de grimme ting, der går i gang og bider sig

selv i halen, fortæller Jørgen Steen Nielsen om de selvforstærkende processer, der indvirker på hinanden.

Kaosmatematik

– Vi har at gøre med ikke-linære dynamiske processer, der principielt er uforudsigelige. Det er kaos-matematik, man ikke kan simulere i modeller med computere. Forskerne ved ikke, hvordan de forskellige processer påvirker hinanden, siger Jørgen Steen Nielsen og peger på, at hvis temperaturstigningen måske får permafrosten i bl.a. Sibirien til at tø, vil store mængder metangas frigøres og øge temperaturstigningen i en selvforstærkende proces. Metangas har en 25 gange kraftigere virkning på drivhuseffekten end CO₂.

Hidtil har forskerne sat en temperaturstigning på 2 grader som et pejlemærke. Kan vi holde opvarmningen af kloden under den grænse, tror de på, at vi med en hvis risiko har mulighed for at styre klimaet udenom kaos. Stigningen har i nyere tid været 0,76 grader – og nu kan forskerne se, at konsekvenserne er langt større end hidtil antaget.

Jørgen Steen Nielsen på cykel på vej til arbejde.
Foto: Nikolaj Jonas

"Vi kan se hvor meget forskerne bliver overrasket år for år. Det er kommet bag på dem – og på os alle – at deres modeller ikke kan forudsige de grimme ting, der går i gang"

Foto: Nikolaj Jonas

– Vi må leve med et usikkerhedsmoment. Det er et spørgsmål om størrelsen af den risiko, vi vil løbe.

Dramatisk vejr i udsigt

Hvordan vil det være her i landet, når lille Jonathan om 25 år er voksen og skal til at sætte børn i verden?

– Vandstanden er ikke steget meget – måske 10 cm. – og klimaet i Danmark er blevet behageligere. Der er lunere, og landbruget kan producere mere. Til gengæld får vi et mere ustabil klima, et mere dramatisk vejr med voldsomme storme og regnvejr. Der bliver risiko for pres på digerne i Sønderjylland og på Lolland.

Mens det ikke er realistisk at ændre CO₂-udledningen afgørende på kort sigt, er Jørgen Steen Nielsen mere optimistisk, når det gælder en samlet handling på lidt længere sigt – en tidshorisont der strækker sig til 50-60 år.

– Jeg tror, at vi til den tid er kloge nok til

Jørgen Steen Nielsen, Danmarks førende miljø- og klimajournalist, født 1952. Uddannet biolog. Journalist (tidligere chefredaktør) på dagbladet Information. Modtager af Cavlingprisen i 2003 for artikler om Irakkrisen. Forfatter til dobbeltbogen En lille fortælling om overlevelse – En lille guide til overlevelse.

at have et energisystem, der hovedsagligt er fri for fossile brændstoffer. Vi vil være nået meget langt i retning af et bæredygtigt system, hvor vi skal skaffe mindre energi, fordi vi udnytter energien meget bedre.

Det kræver et spring i vores bevidsthed

Er det realistisk, at verden ved samlet kraft får nedbragt CO₂-udledningen drastisk?

– Jeg er i syv sind. Det går ikke stærkt nok nu, men der er sket noget nyt og spændende i miljødebatten. Vi kan se, hvor vi vil hen. Vi ved, at det er teknisk muligt. Vindmøller, bioenergi, energi fra jorden, solceller og solvarme. Meget er i gang.

Min uro handler om det politiske niveau. Jeg er bange for, at de tænker for kortsigtet og snævert og tror, at det er upopulært at træffe grønne beslutninger. Men jeg er ret optimistisk overfor den erkendelse af problemet, som store virksomheder og almindelige mennesker har.

Jeg tror, at vi står overfor et af de historiske vendepunkter – et spring ingen havde forudset, som f.eks. da muren faldt i 1989 og medførte et bevidsthedsskred og et politisk skred, siger Jørgen Steen Nielsen, der kan se en holdningsændring slå igennem i erhvervslivet.

Giver Greenpeace baghjul

– Store multinationale selskaber rykker markant og giver Greenpeace baghjul. Det gør, at jeg tror på, at vi kan stille om. F.eks. har ATP netop investeret 2,2 mia. kr. i vedvarende energiprojekter. Og nu skal jeg skrive en historie om en oliemilliardær i Texas, der er gået i gang med at opstille 2.700 vindmøller og bruger 10 mio. \$ på at sikre vedvarende energi til 1 mio. husstande i Texas. Jeg får også mange henvendelser fra personer, der på egen hånd vil i gang med klimarigtige løsninger, slutter Jørgen Steen Nielsen. □

Albedo-effekten

Selvforstærkende og ukontrollabel proces, der øger varmen på kloden, når iskapper og indlandsis smelter.

Is og sne har en høj albedo-effekt og reflekterer 65-85% af energien fra solen.

Åbent, mørkt hav har en lav albedoeffekt og reflekterer 7% af solens energi og optager dermed 93% som varme.

Vores økologiske fodspor

Der grund til at handle klimarigtigt, og din indsats tæller, siger Jørgen Steen Nielsen, der har skrevet en guide til alle, der vil starte med selv at nedsætte energiforbruget.

Af Anders Juel Hansen, ajh@bdk.dk

O – Den eneste løsning er, at vi sætter ind på ufatteligt mange områder, og der er meget håndfaste grunde til at sætte ind personligt. Det tæller faktisk i det nationale regnskab, når du nedbringer dit CO₂-udslip.

For Jørgen Steen Nielsen er der også andre tungtvejende grunde til selv at gå i gang med at spare på energien.

– Der er en psykologisk dimension. Det er sjovt at gøre det rigtige, man får det godt, og så synes jeg, at det er sjovt at gå på jagt efter energibesparelser. Det kom bag på mig, at det kan give så meget, fortæller Jørgen Steen Nielsen, der selv har været i

gang med besparelser i sit hus i Valby.

– Det er også økonomisk fornuftigt at gøre det, og politisk er du også mere tilbøjelig til at råbe politikerne op, når du selv er engageret i at opnå besparelser, mener han.

Vores magelige CO₂ fodspor

Hver dansker er årsag til et udslip af 10 tons CO₂ om året. Kun halvdelen af en amerikaners, men ti gange så meget som en inders CO₂ spor hen over kloden. Beregninger viser, at hvert menneske på kloden har et økologisk råderum på et-to ton CO₂. Hver dansker skal altså nedsætte forbruget til måske en 1/10 for at leve op til målsætningen.

En del kan nås ved tekniske løsninger, men en stor del skal opnås ved, at vi ændrer livsstil, mener fremtidsforskere og klimaforkæmpere. Med overskrifter som "Klimakrisen tvinger os ud af komfortzonen" og "Farvel til bil og bøf" er der lagt op til adfærdsændringer og CO₂ rationering.

– Ideen med personlige CO₂ kvoter er tankemæssigt rigtig. Der er en hvis mængde CO₂-udslip, som kloden kan tåle, og det betyder, at vi hver især har 1-2 ton til rådighed. Jeg er dog temmelig usikker på, om det kan realiseres – både politisk som praktisk – det kan blive meget bureaukratisk, siger Jørgen Steen Nielsen, der mener, at man allerede nu kan opstille mål for vores CO₂ forbrug.

Udpeg en klimaambassadør

– Jeg synes det er helt fint, når en kommune eller et boligselskab siger, at "Vi skal være CO₂ neutrale" – så er der nogle rammer, som man skal arbejde på at opfylde.

I boligafdelingerne opfordrer han beboerne til i fællesskab at arbejde med projekter for at renovere bygningerne, så de f.eks. kan opfylde passivhus-standarden.

– Hvis det bliver for dyrt, handler det om, at lovgivningen er forkert. Der skal være de rigtige økonomiske muligheder for at gennemføre løsningerne, mener han, og understreger fællesskabet om miljøarbejdet.

– Det skal være noget, der er sjovt at være med til, og som skaber noget nyt og positivt i ejendommen.

I boligerne er det oplagt, at afdelingen får udskiftet komfurer og køleskabe til de mest energirigtige modeller.

– Man kan vælge en klimaambassadør for hver bebyggelse eller opgang, der kan vejlede om klimarigtige løsninger. Det er noget, vi forsøger at gennemføre her på Information, slutter Jørgen Steen Nielsen.

De bedste spareråd

Hvad

1. Isoler et uisolaret hus
2. Brug cykel/tog i stedet for bil
3. Drop flyrejsen til Bangkok
4. Øg loftisolering fra 50 til 250 mm
5. Skift 1998 bil til energiklasse 1 bil
6. Skift termoruder til energiruder
7. Solfanger til varmt vand
8. Drop tørretumbleren
9. Udskift 10 elpærer til sparepærer
10. Fra B-mærket køleskab til A-mærket
11. Drop oksekødet
12. Sluk standby-funktioner
13. Skru én grad ned for varmen

CO₂ reduktion

- 4,9 ton årligt
- 4-5 ton årligt
- 4 ton
- 1,5 ton årligt
- 1 ton årligt
- 0,6-1,2 ton/år
- 0,4 ton årligt
- 0,4 ton årligt
- 0,3 ton årligt
- 0,2 ton årligt
- 0,1-0,5 ton/år
- 0,1 ton årligt
- 0,1 ton årligt

Kilde: En lille fortælling om overlevelse – En lille guide til overlevelse, 2008

Foto: Nonstock/POLFOTO

"Det er sjovt at gøre det rigtige, man får det godt, og så synes jeg, at det er sjovt at gå på jagt efter energibesparelser"

En guide til overlevelse

Jørgen Steen Nielsen har i oktober 2008 udgivet en dobbeltbog om klimatruslen.

I "En lille fortælling om overlevelse – fra klimatrussel til grøn revolution" opridser han klimakrisens problemer og fortæller om vores økologiske råderum og økologiske fodspor, det politiske spil og den grønne revolution.

Vender man bogen om, er den blevet til "En lille guide til overlevelse – fra sort samvittighed til grøn livsstil" med en lang række konkrete anvisninger og eksempler på, hvordan man individuelt kan nedbringe energiforbruget.

Få dobbeltbogen gratis

Vi udlover fem gratis bøger til læsere, der vil læse Jørgen Steen Niensens bog om klimatruslen med fakta og gode råd til, hvad du kan gøre.

Henvendelse til Hanne Lykke Andersen i Boligkontorets kommunikationsafdeling, hla@bdk.dk; telefon 35 44 80 22.

Uddrag på www.boligkontoret.dk

Læs gode råd fra Jørgen Steen Niensens bog på www.boligkontoret.dk.

FAKTA Økologiske fodspor

Et ton – ikke mere. Så langt skal vi ned i 2050 for at holde den anslåede opvarmning af kloden på 2 grader. I dag er hver danskers CO₂ fodspor 10 ton om året.

CO₂-udslip pr indbygger (ca. tal)

Danmark	10 ton	Indien	1 ton
USA	20 ton	Kenya	½ ton
Kina	4 ton		

Kilde: En lille fortælling om overlevelse – En lille guide til overlevelse, 2008

FAKTA Dit årlige CO₂ regnskab

Fælles regnskab pr. indbygger i alt	4 ton	Individuelt regnskab i alt	6 ton
(Eksport, landbrug, det offentlige)		El- og varmemeforbrug	2,5 ton
		Persontransport	2 ton
		Vareforbrug	1,5 ton
		I alt	10 ton

Kilde: www.1tonmindre.dk, Klima- og Energiministeriet

FAKTA Dagens bøf – 8 kilo CO₂ udslip

Spis røde bøffer og dit CO₂ regnskab går i rødt – mere end et tons i gennemsnit om året. Spis masser af laks, og du kan strække din CO₂ kvote.

Rydning af skov til græsningsarealer, produktionen af foderstoffer og metan-gasudslip fra køer vejer meget negativt i dit CO₂ regnskab, når du spiser oksekød. 200 gram bøf betyder udledning af op til 8 kilo CO₂.

Madvarer og CO₂

Fødevarer	Forbrug pr. person/år	CO ₂ -udslip/kg. vare	CO ₂ -udslip i alt pr. person pr. år
Oksekød	28,0 kilo	41,0 kilo	1.148 kilo
Svinekød	63,0 kilo	3,3 kilo	208 kilo
Fjerkræ	18,0 kilo	3,1 kilo	56 kilo
Kartofler	57,0 kilo	0,2 kilo	11 kilo
Tomater	18,5 kilo	3,4 kilo	63 kilo
Fisk	24,0 kilo	1,8 kilo	43 kilo

Kilde: En lille fortælling om overlevelse – En lille guide til overlevelse, 2008

FAKTA Energistandarder for huse

Opvarmning er den helt store energisluger i vores boliger. Med omfattende isolering, udskiftning til energieffektive ruder, installation af solvarme, varmepumper og brug af passiv solvarme osv. er det muligt at minimere energiforbruget drastisk.

Nye og kommende krav til energiforbrug i nybyggeri

Kilowatt-timer pr. m ² / år.	Varmeforbrug	Samlet energiforbrug
Dagens gennemsnitsbolig	140	215
Krav til nybyggeri (2008)	55	85
Lavenergiklasse 2 (-25 %)	39	61
Lavenergiklasse 1 (-50 %)	28	42
Passivhusstandard (-75 %)	15	23

Samlet energiforbrug omfatter varme, varmt vand og el.

Lavenergiklasse 2 ventes at blive krav til nybyggeri fra 2010.

Lavenergiklasse 1 ventes at blive krav fra 2015.

Passivhus-standard ventes at blive krav fra 2020.

Kilde: Information 14. juli 2008

Styr udenom legionellabakterien

Med de rette forholdsregler kan du reducere risikoen for at blive smittet med legionella

Af Hanne Lykke Andersen, hla@bdk.dk

O I vinter døde en 65-årig mand af den berygtede legionellasyge. Manden boede i en af KABs nyopførte boliger i Vallensbæk. Det viste sig, at der var problemer med varmtvandsanlægget, og at han var blevet syg af at bruge det varme vand i sit hjem.

Set i lyset af denne tragiske sag, sætter Boligkontoret fokus på legionellabakterien.

I Boligkontoret Danmark sikrer vi os, at alle henvendelser fra beboere om lunkent vand tages alvorligt. Men med den rette viden og enkelte forholdsregler er der som

beboer meget, man selv kan gøre for at undgå legionellabakterien.

Den rette vandtemperatur

Legionellabakterien trives i vandtemperaturer på mellem 20 og 50 grader, og det betyder, at man kan forebygge spredningen af bakterien ved

at sikre sig, at det varme vand er over 50 grader, mens det kolde vand skal være under 20 grader.

Udover at sørge for at vandet har den rigtige temperatur, er det også væsentligt at sikre et jævnt forbrug af vandet i et anlæg. Stillestående vand er et godt ynglested for alle former

for bakterier. Derfor skal man være særligt opmærksom på vandhaner og brusearmaturer, som ikke har været brugt i et stykke tid. Selv på en enkelt nat kan en bakteriekultur nå at udvikle sig meget.

Lunkent vand kan give legionella

Brusebad er en af de typiske smitekilder. Bakterien spredes typisk til den menneskelige organisme via det forstøvede vand, der kan optages i lungerne, når der tages brusebad. Smitte kan sandsynligvis også ske ved fejlsynkning af forurenede vand – det vil sige, hvis man får vandet i den gale hals. Bakterien kan opstå i alle typer vandinstallationer lige fra vandvarmere i sommerhuse til store varmtvandsanlæg i boligblokke.

"Med den rette viden og enkelte forholdsregler er der som beboer meget, man selv kan gøre for at undgå legionellabakterien"

UNDGÅ LEGIONELLA

Koldt vand skal være drikkekoldt

Legionella formerer sig kun, hvis vandet bliver varmere end 20 grader, og får lov til at stå stille i 1-2 dage. Hvis man vil være på den sikre side, når man drikker vandet – selvom det kun smitter ved fejlsynkning – så kan man:

- Sørge for at lade hanen løbe 10-15 sekunder, før man tapper
- Ikke lade vandet stå uden at være nedkølet og i mørke
- Altid bruge en ren (skoldet) drikkeflaske og prop, hvis man tapper drikkevand i flaske

Varmt vand skal være brandvarmt

Det varme vand skal kunne blive over 50 grader, det vil sige så varmt, at man ikke kan holde hænderne under det.

Hæng ikke bruseren op

Når du er færdig med at tage bad, så lad være med at hænge brusehovedet op igen. Læg det i stedet for ned i bunden af badekaret eller i bunden af brusenichen, så kan vandet løbe ud, og dermed opstår der ikke lunkent vand, som bakterierne kan boltre sig i.

Rengør jævnligt armaturer, brusehoved og bruseslange

- Opvarm jævnligt armaturer, brusehoved og bruseslange. Tag brusehovedet af slangen og hæld kogende vand igennem begge dele. Alternativt kan man en gang imellem skrue helt op for det varme vand – det skal være mere end 50 grader varmt – for at slå bakterierne ud. Særligt hvis man har et blandingsbatteri med termostat, skal man være opmærksom på jævnligt at få temperaturen over 50 grader
- Afkalk eller udskift brusehoved og slange med jævne mellemrum. Kalkaflejringer øger risikoen for legionellabakterier.

Hjem fra ferie – skyld rørene igennem

Hvis du har været hjemmefra i en periode på et par uger, så skyl vandrørene, før du drikker vandet eller tager bad i det. Husk at sikre dig at det ikke er lunkent stillestående vand, der kommer ud af hanerne eller bruseren.

Læs mere om legionella på Statens Seruminstutts hjemmeside www.ssi.dk

Symptomer på legionellasyge

Risikoen for at blive syg af bakterien er heldigvis meget lille. Til gengæld kan konsekvenserne være alvorlige, når sygdommen først rammer. Årligt koster sygdommen 20 personer livet. De første symptomer er typisk høj feber, hovedpine og muskelsmerter, ganske som ved en influenza. I nogle tilfælde ses der opkastning og/eller diarré tidligt i sygdomsforløbet. Bakterien rammer dernæst lungerne og forårsager et langt og ubehageligt sygdomsforløb, der for svage mennesker kan ende med døden.

Heldigvis er der meget, man selv kan gøre for at undgå at blive syg eller, at bakterien opstår i sit eget hjem.

Lejere med enkeltfyр

Som lejer med enkeltfyр skal man være særlig opmærksom på:

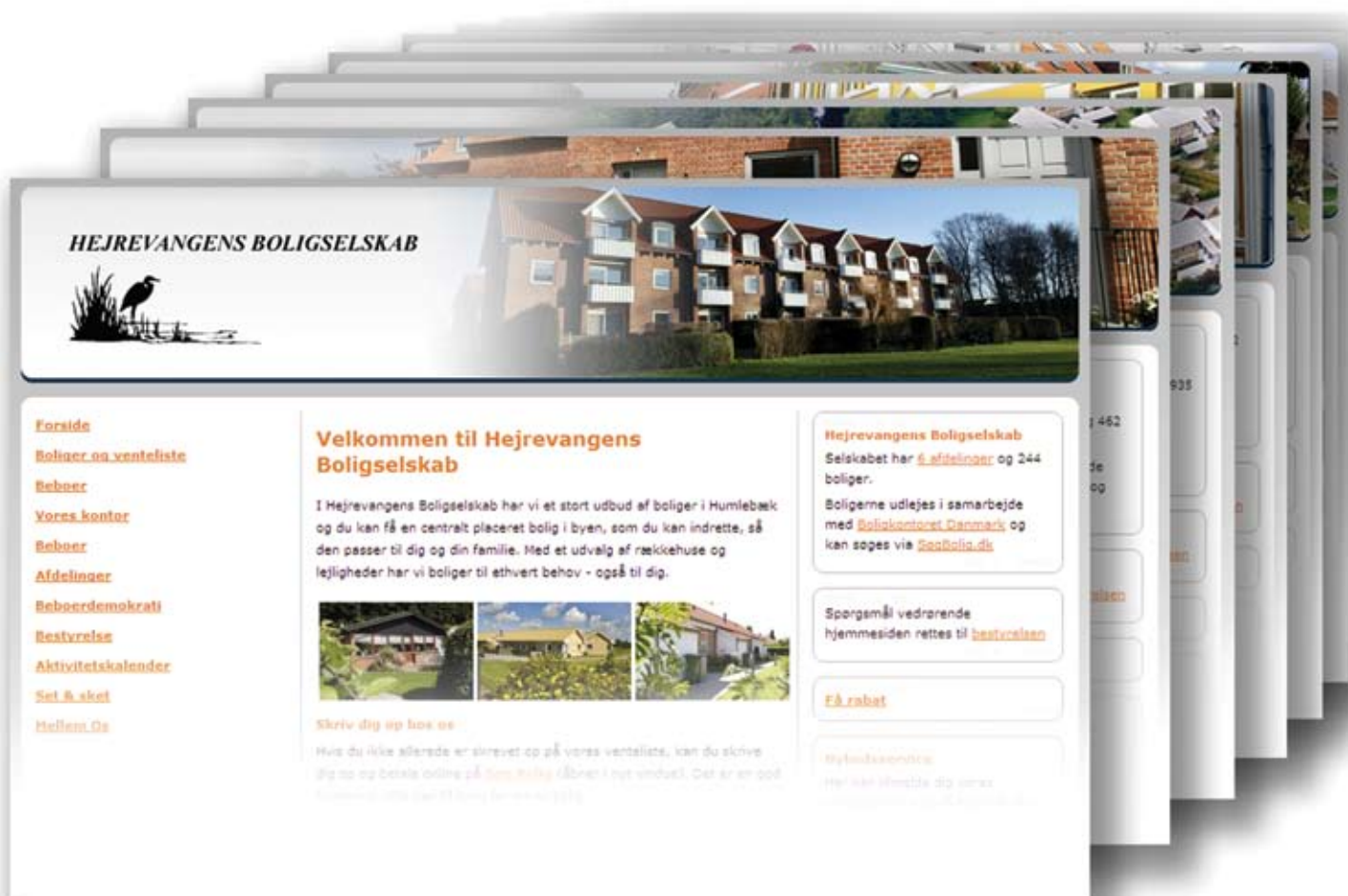
- At man selv skal overvåge anlægget
- At man skal holde vandet varmt i beholderen – i tvivlstilfælde skal man kontakte varmemesteren
- At varmemesteren ikke pr. automatik sikrer temperaturen – det er lejerens eget ansvar

Har du mistanke om...

at der er problemer med varmtvandsanlægget? Oplever du, at det varme vand ikke er varmt nok, og/eller har du mistanke om problemer med det varme eller kolde vand, bedes du straks kontakte ejendomskontoret eller formanden for din afdeling.

Foto: Nonstock/POLFOTO

Boligselskaber får nye hjemmesider

Med automatisk opdaterede sider og praktiske oplysninger til beboere og boligsøgende får 40 boligselskaber igen et præsentabelt vindue på nettet.

Af Anders Juel Hansen, ajh@bdk.dk

O Nyt layout og mange flere oplysninger giver præsentationen af mere end 40 boligselskaber og boligforeninger et markant løft. Det var særdeles tiltrængt. De hidtidige hjemmesider var forældede både designmæssigt og teknisk, idet mange oplysninger skulle opdateres manuelt.

Den nye generation af hjemmesider har

en række sider, hvor oplysningerne genereres automatisk fra Boligkontoret Danmarks boligsystem, EG Bolig.

Boligsøgende, der besøger hjemmesiden, kan finde en udlejningsbrochure og downloade en overskuelig oversigt over boligafdelingerne og har direkte adgang til online opskrivning og betaling på Boligkontorets hjemmeside, www.sognbolig.nu

Mere end 40 boligorganisationer har

gjort brug af tilbudet med en ny hjemmeside udviklet af Boligkontoret Danmark.

Praktisk for beboere

På hjemmesiderne kan du som beboer også finde en række praktiske oplysninger, du hurtigt kan få brug for. Ejendomskontorets telefonnummer eller mail og åbningstider finder du under hver boligafdeling. Og hvordan er det nu, reglerne for vedligeholdelse er, kan du også finde på hjemmesiden.

"Bestyrelser og beboere har mulighed for at bruge hjemmesiden aktivt og udbygge den med mere lokalt indhold, så den passer til de ting, der sker i boligselskabet og boligafdelingen"

Boliger og venteliste

I GI, Holte Boligselskab kan du indrette dig, som du vil og låne til forbedringer. Det kan du læse mere om på afdelingernes sider. Vi arbejder hele tiden på at modernisere vores boliger og sørge for gode trygge boligområder.

I vores lille brochure kan du læse om GI, Holte Boligselskab, og boligoversigten viser vores boligafdelinger. Her kan du finde oplysninger om boligtyper, husdyr, husleje etc.

Download

[Brochure](#) om GI, Holte Boligselskab

Boligoversigt

Opdateret: 23-01-2009

Profilering af boligorganisationen overfor bolig-søgende har fået en markant plads på hjemmesiden. Boligsøgende kan finde en udlejningsbrochure og en boligoversigt, som bruges som udlejningsmateriale på afdelingskontoret.

Mellem Os

Velkommen til vores debatforum. Her kan du også sætte ting til salg og efterspørge aktiviteter.

Send os en mail, hvis du vil have oprettet et nyt emne.

God debat
Bestyrelsen

Dato Emne

28-02-2009 [Første indlæg](#)

Hjemmesiden indeholder også en debatmulighed, Mellem os, som alle kan benytte. Alt lige fra debatten om hvorfor det ikke er tilladt at have hund, og til salg af din gamle sofa kan rummes i den nye mulighed.

"Boligsøgende kan på de nye hjemmesider finde en udlejningsbrochure og downloade en overskuelig oversigt over boligafdelingerne og har direkte adgang til online opskrivning og betaling på Boligkontorets hjemmeside"

delse er? Eller reglerne, hvis du vil bytte din bolig. Alt sammen finder du på hjemmesiden med dokumenter, som du kan downloade, udfylde og maile til Boligkontorets afdelingskontor, f.eks. ved fremleje.

Du får også nemmere ved følge, hvem der sidder i afdelingsbestyrelsen i din boligafdeling, og budget, regnskab og referater fra beboermøderne er nu også tilgængelige.

Sørger for fællesskabet

Hjemmesiden indeholder også en debatmulighed, Mellem os, som alle kan benytte. Alt lige fra debatten om hvorfor det ikke er tilladt at have hund, og til salg af din gamle sofa kan rummes i den nye mulighed.

Bestyrelser og beboere har mulighed for at bruge hjemmesiden aktivt og udbygge

den med mere lokalt indhold, f.eks. i en aktivitetskalender, så den passer til de ting, der sker i boligselskabet og boligafdelingen. Det kræver, at der udpeges en lokal webmaster, der sammen med bestyrelsen kan tage sig af, hvad der skal lægges på hjemmesiden.

Alle selskaber og boligafdelinger får tilbudt kurser til beboere og bestyrelsesmedlemmer, der vil være webmaster på hjemmesiden. Kurserne finder du på Boligkontorets hjemmeside under *Aktiv i Boligkontoret*.

Arbejdsrum for bestyrelser

For medlemmer af selskabets eller afdelingens bestyrelse er der nogle specielle muligheder på hjemmesiden. For at gøre

bestyrelsesarbejdet lettere, er der adgang til et arbejdsrum med elektronisk arkiv og intern kommunikation i bestyrelsen. I arbejdsrummet er det også muligt at følge arbejdet i Boligkontoret Danmarks udvalg, f.eks. i *Beboerdemokratudvalget* og læse Boligkontorets interne nyhedsbrev *Mandag inside*. Arbejdsrummet kræver en særlig kode, der følger med bestyrelsesposten.

Alle kan dog på vores hjemmeside under punktet *Aktiv i Boligkontoret* følge med i, hvilke møder og kurser der holdes i Boligkontoret.

På www.boligkontoret.dk finder du listen med links til de boligorganisationer, der har egen hjemmeside. Listen "Find boligselskab" ligger på Boligkontorets startside.

Boligkontoret Danmark

Hovedkontoret

Lundsgade 9 – 2100 København Ø
Telefon 35 44 80 80 – Fax 35 44 80 01
Boligkontoret@bdk.dk

Opskrivning til boliger og betaling til ventelisten kan ske på vores hjemmesider.
www.boligkontoret.dk
www.ledigeboliger.dk

Udlejning og service sker fra vores afdelings- og lokalkontorer

Afdelingskontoret Holte

Røjelskær 15, 2. sal – 2840 Holte
Telefon 39 25 10 00 – Fax 39 25 10 01
holte@bdk.dk

Afdelingskontoret Allerød

Kirkevænget 8A – 3450 Allerød
Telefon 48 17 22 21 – Fax 48 17 76 03
alleroed@bdk.dk

Afdelingskontoret Helsingør

Fabriksvej 8 C – 3000 Helsingør
Telefon 49 26 66 44 – Fax 49 26 66 77
helsingoer@bdk.dk

Afdelingskontoret Sakskøbing

Guldborgvej 2 – 4990 Sakskøbing
Telefon 54 70 29 50 – Fax 54 70 29 51
sakskoebing@bdk.dk

Afdelingskontoret Fyn

Sivlandvænget 27B – 5260 Odense S.
Telefon 63 12 75 80 – Fax 63 12 75 81
fyn@bdk.dk

Afdelingskontoret Skanderborg

Poul la Coursvej 27 – 8660 Skanderborg
Telefon 86 52 21 77 – Fax 86 51 04 74
skanderborg@bdk.dk

Afdelingskontoret Ribe

Tangevej 30 – 6760 Ribe
Telefon 75 42 30 00 – Fax 75 42 20 27
ribe@bdk.dk

Lokalkontoret Fakse

Østervej 17 – 4640 Fakse
Telefon 56 71 32 30 – Fax 56 71 35 25
fakse@bdk.dk

Lokalkontoret Silkeborg

Markedsgade 8, st.tv. – 8600 Silkeborg
Telefon 86 81 60 25 – Fax 86 81 60 25
(Ingen udlejning)

Lokalkontoret Kolding

C.F. Tietgensvej 1C – 6000 Kolding
Telefon 76 60 32 32 – Fax 75 50 32 32
kolding@bdk.dk

Lokalkontoret Nakskov

Axeltorv 18 – 4900 Nakskov
Telefon 54 91 09 10 – Fax 54 91 09 19
nakskov@bdk.dk

Lokalkontoret Holsted

Nørregade 1 – 6670 Holsted
Telefon 75 39 35 66
holstedboligforening@bdk.dk

